

EXPRESS

WIECZORNY ILUSTROWANY.

ROK V. | ŁÓDŹ, PONIEDZIAŁEK, 18 LIPCA 1927 ROKU. | CENA NUMERU 20 GROSZY. | NR. 198

Awantury palestyńskie w Warszawie.

Tłum domaga się zwrotu dolarów, wpłaconych już za działki.

Z Warszawy donoszą:
Na wieść o trzęsieniu ziemi w Palestynie, do Warszawy zaczęły hurmem sjeżdżać kandydaci na emigrantów, którzy przed trzema laty powpłacali pieniądze za działki w Palestynie.
Skupem ziemi zajmuje się towarzystwo akcyjne „Palestine Land Development Co”. Ponieważ arabowie pobrali już pieniądze, ale gruntów odstąpić nie chcą, wytoczono im szereg procesów. Sytuacja jest niezwykle skomplikowana, ponieważ na miejscu obowiązują, po dziś dzień stare ustawy tureckie.

Długie oczekiwanie doprowadziło emigrantów do rozpaczy, a wieść o strasznym trzęsieniu ziemi nastroiła ich pesymistycznie.
Wczorajsza awantura rozegrała się w lokalu towarzystwa „Mizrach” (Tłomackie 13). Z trybuny miał przemawiać delegat p. Lewi Eusztajn, świeżo przybyły z Palestyny. Zaledwie jednak ukazał się w sali, powitano go okrzykami:
— Dawaj gotówkę!
Ktoś wspominał o ostatnim kataklizmie, a wtedy rwetes stał się tak potęż-

ny, iż na ulicy zaczęły gromadzić się tłumy.
— Skąd ja wam wezmę 60 tysięcy dolarów! — zawołał zdesperowany delegat.
Na szczęście zjawił się w lokalu wezwany telefonicznie poseł na sejm, dr. Feldman. Energiczną postawą zażegnał burzę i zdołał nakłonić tłum do opuszczenia sali.
Trzej policjanci zmusili gapiów, tamujących ruch uliczny, do pośpiesznego spaceru.

Omal nie katastrofalny pożar.

Złodzieje chcieli podpalić magazyn kolejowy w Warszawie.

Z Warszawy donoszą:
Wczoraj około godz. 8 rano posterunkowy pełniący służbę na peronie dworca Wschodniego, zauważył trzech podejrzanych mężczyzn, kręcących się około magazynu zbożowego. Ze spostrzeżenia mi swemi podzielił się on z przedownikiem agentury śledczej, który wziawszy do pomocy wywiadowcę polecił mu objąć posterunek z drugiej strony magazynów, sam zaś z dozorcą nocnym stanął od strony wyłamanych drzwi. Tym sposobem znajdujący się wewnątrz włamywacze byli w pułapce. Złodzieje ujrzawszy zasadzkę, zdjęli sztabę, rozkręcili śruby i po otworzeniu drzwi w sąsiedztwie wyłamanych, gdzie stał przedownik rzucili się do ucieczki.

Za uciekającymi pobiegł przedownik Ładowski. Po krótkim pościgu dogonił dwóch uciekających, schwytał ich i od prowadził do komisariatu, trzeci opry-

szek zdołał umknąć. Ujętymi okazali się Władysław Ziomko, zawodowy złodziej i Wacław Wyszkowski, b. robotnik kolejowy w składach misji sowieckiej, którzy przed tygodniem zostali wydani, jako oskarżeni o drobne kradzieże, że z magazynów nic nie zostanie, i jak się następnie okazało, rzeczywiście zamierzali po ograbieniu magazynu podpalić, gdyż między workami znaleziono

zapaloną lampę naftową zabraną z kantorku magazynu.
Przy wyłamanych drzwiach magazynu znaleziono przygotowane do wyniesienia 4 skrzynie, zawierające skórki tchórze. Wartość tych skórek wynosi 15 tys. zł. W razie podpalenia magazynu pożar ten przybrałby katastrofalne rozmiary, gdyż w sąsiednim magazynie znajduje się 127 beczek smaru.

Rozwiązania sejm i senatu

domaga się „Wyzwolenie”.

Z Warszawy donoszą:
W lokalu klubu parlamentarnego P. S. L. „Wyzwolenie” odbyło się wczoraj posiedzenie zarządu gł. tego stronnictwa.
Po referacie politycznym, który wygłosił wicemarszałek senatu Woźnicki, zarząd uchwalił szereg rezolucji, w których między innymi stwierdza, że „rząd obecny nie tylko nie ujawnił chęci do

współpracy z parlamentem, lecz po zwołaniu sesji podjęte przez sejm prace lekceważył i ostatecznie uniemożliwił”.
Dalej zarząd gł. P. S. L. „Wyzwolenie” protestuje kategorycznie przeciw takiemu postępowaniu rządu i stwierdza, że w tych warunkach jedynym wyjściem z sytuacji jest rozwiązanie ciała ustawodawczego.

Mistrz Łazarski ranny

na wyścigach w Warszawie.

Z Warszawy donoszą:
Wczorajszy dzień wyścigów kolarskich na Dynasach zaznaczył się dwiema katastrofami, w których odnieśli obrażenia wybitniejsi jeźdźcy.
Jeszcze przed wyścigami, w czasie defilady jeźdźców, spadł z roweru i potłukł się dotkliwie ulubieniec publiczności „Iko”.
Poważniejsza katastrofa zdarzyła się przy rozgrywaniu 50-kilometrowego biegu, bez prowadzenia, o mistrzostwo Dynasów.
W czasie „barnia” wiru wpadli na siebie trzej wybitni kolarze Kazimierz Duszyński, Władysław Napieracz oraz mistrz Polski za rok ubiegły Jan Łazarski.
Wszyscy trzej jeźdźcy spadli z ro-

werów i odnieśli poważne obrażenia ciała.
Kolarz, Kazimierz Duszyński, lat 23, odbywający obecnie służbę w pułku radiotelegraficznym na Powązkach, ma poranioną twarz i zdarty naskórek na obu kończynach. Odwieziono go do pulkowej izby chorych.
Kolarz Władysław Napieracz ma złamany prawy obojczyk. Na żądanie tow. cyklistów odwieziono go do prywatnej lecznicy d-ra Solmana, gdzie niezwłocznie dokonano zabiegu nastawienia obojczyka.
Mistrz Polski Łazarski ma stłuczoną twarz i zdarty naskórek na plecach i kończynach.
Ponadto wskutek wypadku odniósł obrażenia jeździec Kamiński.

Koniec rewolty wiedeńskiej.
Strajk generalny został zlikwidowany.
Komuniści bezskutecznie próbują dalej.

Korespondent blura Wolffa donosi z Wiednia, że strajk generalny w mieście zakończył się. Mieszkańcy Wiednia wstając dziś rano, ujrżeli, że linje tramwajowe są już czynne.
W jednej z remiz tramwajowych doszło do pewnego zatargu z komunistami, ponieważ 5 komunistycznych konduktorów odmówiło wyjechania na miasto. W innej remizie komuniści próbowali nie dopuścić do wyjazdu tramwajów na miasto.
Strajk na linjach kolejowych dalekobieżnych trwa w dalszym ciągu.

Wybory w Tomaszowie

dotychczas się nie odbyły.

Jak dowiaduje się „Express” wiadomości kilku agencji reporterskich o wyborach w Tomaszowie były fałszywe. Wybory żadne nie odbyły się. Z Tomaszowa donoszą nam:
Dowiadujemy się z pewnych źródeł, że reskryptem urzędu wojewódzkiego w Łodzi skierowanym do tomaszowskiego magistratu, została rozwiązana rada miejska.
Termin nowych wyborów został wyznaczony na dzień czwarty września 1927 roku.

Tłumy po wyścigach

nie mogły dostać się do domu.

Łódź, 19 lipca.
Publiczność, która wczoraj licznie zgromadziła się na wyścigach w Rudzie Pabjanickiej, czekała po wyścigach nie miała niespodzianka: zupełny brak środków lokomocji.
Prywatne auta lub z góry zamówione taksówki i dorożki odwoziły nieznaczna część ludzi, a pozostali skazani byli na tramwaje, przepełnione do niemożliwości.
Jeszcze o północy zrozpaczeni ludziska daremnie czekali na przystankach na to, by móc przynajmniej ucześcić się z tyłu wagonu.

Od niechybnej śmierci

wskutek otrucia gazem ocalono 2 kobiety.

Łódź, 18 lipca.
Jeden z lokatorów domu przy ulicy Zagajnikowej 91 wczoraj wieczorem stwierdził, iż z mieszkania państwa Chelmińskich ulatnia się gaz.
Ponieważ na usilne pukania do drzwi nikt nie odpowiadał, kilku najbliższych sąsiadów wyważyło drzwi. Dzięki ich szybkiej decyzji uratowano p. Chelmińską i jej 20-letnią córkę Leokadę od niechybnej śmierci. Obie niewiasty, leżące w łóżkach, zdradzały już słabe oznaki życia.
Przybyłe natychmiast pogotowie udzieliło im pomocy. Śledztwo policyjne ustaliło, iż wypadek powstał wskutek nieostrożności domowników.

Zamach samobójczy

15-letniej dziewczyny.

Rzuciła się na bruk z 4-go piętra.

Z Warszawy donoszą:
Wczoraj o godz. 9.30 wieczór rozegrała się na ul. Grzybowskiej przed domem nr. 25 wstrząsająca scena.
Oto z czwartego piętra tego domu rzuciła się na bruk 15-letnia uczennica szkoły powszechnej Irena Dzieńko, córka szwajcara. Dogorywającą dziewczynę przewieziono pogotowie do szpitala Dzieciątka Jezusa.
Przyczyny rozpaczliwego kroku młodzieńczej uczennicy nie ustalono.

Skandal w Chinach.

Za 200,000 dolarów sędzia zwalnia Borodinową.

Pekin, 18 lipca.

Zwolnienie p. Borodinowej i 3-ch rjerów sowieckich z więzienia chińskiego połączone jest z olbrzymim skandalem. Sędzia otrzymał za zwolnienie łapówkę w kwocie 200 tys. dolarów od rządu sowieckiego.

Wiceminister spraw zagr. rządu Czang - Tso - Lina usiłował uzyskać od korpusu dyplomatycznego ponowną zgodę na przeprowadzenie rewizji w gmachu ambasady sowieckiej. Gdy odmówiono mu, zbesztal dziekana korpusu dyplomatycznego w gwałtowny sposób. Następnie wyciągnawszy konsekwencję ze swego postępku, ustąpił z zajmowanego stanowiska.

Czang - Tso - Lin wydał rozkaz po nownego aresztowania wszystkich czterech uwolnionych, po których zaginął wszelki ślad.

Kłopotliwi goście w Sztokholmie. Flota angielska na Bałtyku demonstracja przeciw Rosji

Korespondent „Chicago Daily News” donosi ze Sztokholmu:

Drużyna lekka eskadra krążowników brytyjskich floty wojennej, składająca się z czterech krążowników, z dwóch łodzi podwodnych, czterech torpedowców i jednego aeroplanu — przybyła do portu stockholmskiego pod wodzą admirała Larken.

Wizyta ta, zaaranżowana została kilka miesięcy temu, ale dobrze poinformowani Szwedzi są pewni, że eskadra ta wysłana została na Bałtyk po to, aby Anglia miała pod ręką siłę, która w dwudziestu godzinach może się znaleźć przy wybrzeżach rosyjskich, względnie pod Leningradem, gdyby zaszła potrzeba użycia tej siły przeciw bolszewickiej Rosji.

Przybycie angielskiej floty wojennej dało powód do gwałtownego wystąpienia szwedzkich komunistów przeciw Anglii.

W porcie stockholmskim jak i w mieście rozrzucono tysiące ulotek, a także dłuższych deklaracji w języku angielskim, wydanych przez komunistyczne pismo sowieckie „Folkest Dageblat Politiken”, które wzywały marynarzy do wstrzymania się od pracy, podburzały ich do buntu i oświadczały, że rząd brytyjski prowokuje wojnę przeciw Rosji.

Tytuły w tych ulotkach brzmiały: „Precz z kapitalistami żądnymi wojny!”, „Zdaleka ręce od sowieckiej Unii i Chin!”, „Ani jednego strzału przeciw wszystkim robotnikom i rosyjskiemu państwu!”.

Wybuch tej propagandy wysoce zażenował rząd szwedzki.

W razie wybuchu wojny, Szwecja będzie neutralna, podobnie, jak była w roku 1914, ale mimo to będzie w położeniu nadzwyczaj trudnym, nie wiedząc po której stronie stanąć, czy sympatyzować z Rosją, z którą wiąże ją bardzo poważne interesy, czy też z Anglią, z którą nie chciałaby zrywać przyjaznych bardzo stosunków.

Szwecja ma zaangażowane w Rosji swe kapitały. I dlatego Szwecja jest w niebezpiecznym położeniu, zwłaszcza, że Rosja jest jej dobrym odbiorcą.

Co usłyszymy przez radio dziś, w poniedziałek 18-go lipca?

PROGRAM STACJI WARSZAWSKIEJ.

12.00 — Sygnał czasu. Komunikat lotniczo-meteorologiczny. Komunikaty PAT-a. Nadprogram. 15.00 — Komunikat gospodarczy i meteorologiczny. Nadprogram. 15.20 — Przerwa. 17.20 — Odczyt „Polacy w Niemczech”. 17.45 — Nadprogram i komunikaty. 18.00 Transmisja muzyki tanecznej. 19.00 — Komunikaty PAT-a. 19.15 — Rozmaitości. 19.35 — Lekcja języka francuskiego. 20.00 — Komunikat rolniczy. 20.15 — Przerwa. 20.30 — Koncert wieczorny. 20.00 — Komunikat lotniczo-meteorologiczny. Sygnał czasu. Komunikaty policji. Komunikaty PAT-a. Nadprogram.

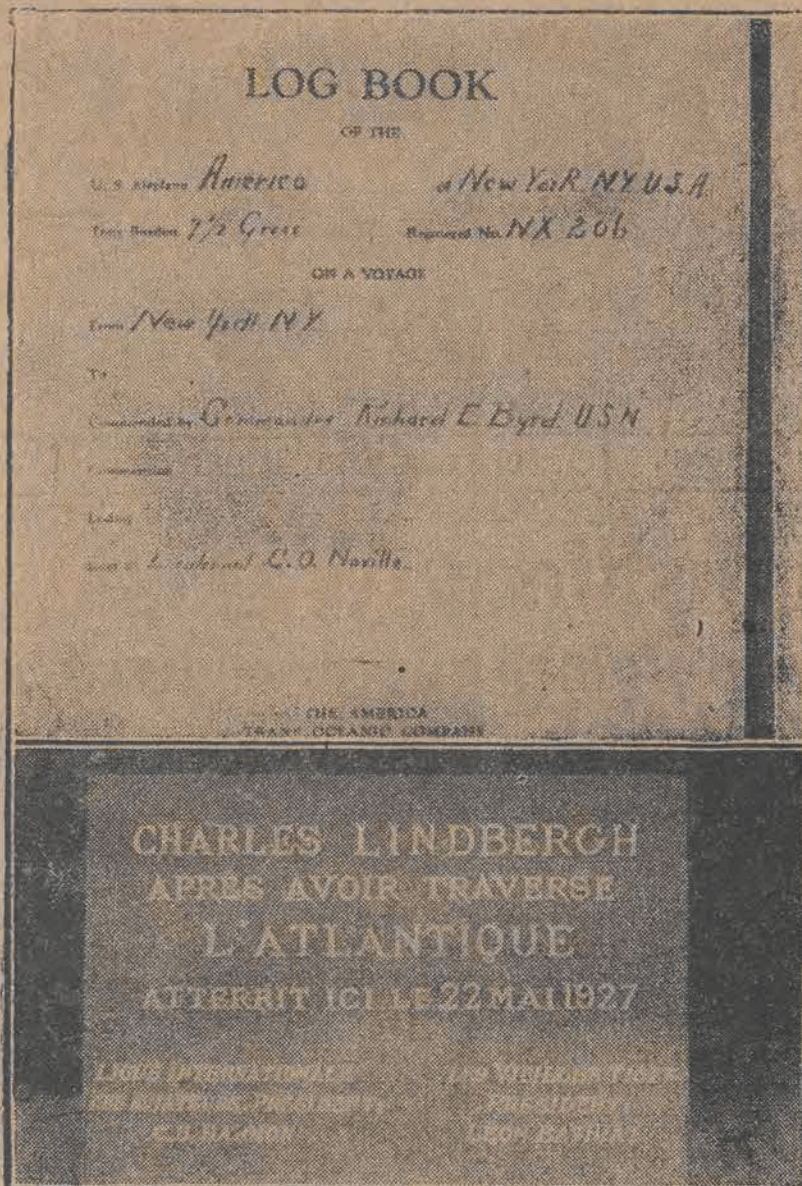
PROGRAM STACJI ZAGRANICZNYCH.

LONDYN (fala 361.4). 13.00 — Recital na organach z Southwark. 14.55 — Odczyt. 15.45 Orkiestra taneczna Firmana. 17.00 — Odczyt: „Jak robić dobrą kawę”. 17.15 — Program dla dzieci. 18.00 — Kwartet z Daventry. W przerwie 18.30 Sygnał z Greenwich. Biuletyn meteorologiczny. Komunikaty. 19.00 — Krytyka literacka. 19.15 — Podstawy muzyki: Sonaty Beethovena. 19.45 — Nelson Keys w swoim humorystycznym programie. 20.00 — Koncert utworów Schuberta (baryton i orkiestra). 21.00 Biuletyn meteorologiczny. Komunikaty. 21.35 — Opera romantyczna w 2 aktach Herberta Oliva.

TEATR POPULARNY.

Dziś, w poniedziałek, jedno z ostatnich w obecnym sezonie przedstawień „Cnotliwej Zuzanny” po cenach najniższych (od 30 groszy do 80 groszy).

Jutro po raz ostatni „Cnotliwa Zuzanna”.

Na górze: książka pokładowa Byrda p odczas lotu do Europy. Na dole: tablica pamiątkowa na lotnisku w Le Bourget z okazji lotu Lindbergha.

Za 40 milionów lat ludzie z opustoszałej ziemi przeniosą się na Wenerę.

Nieszkodliwe fantazje profesora uniwersytetu.

Profesor uniwersytetu w Cambridge, Haldane, ogłosił w jednym z naukowych angielskich czasopism swoje przypuszczenia i przepowiednie o tem, jak ziemia będzie wyglądała za czterdzieści milionów lat. Artykuł ten przypomina swoją fantastycznością najpiękniejsze powieści Juliusza Verne'a.

A więc: za czterdzieści milionów lat na ziemi już nic nie będzie. Wszyscy mieszkańcy ziemi przeniosą się na bliżej słońca położoną planetę Wenus. Haldane uzasadnia swoje przypuszczenia naukowo. Już za pięć milionów lat ludzkość osiągnie najwyższy stopień dobrobytu. W „najbliższej przyszłości”, to jest za trzy tysiące lat, technika stanie na tak wysokim poziomie, że wszystkie, najbardziej nawet nieprawdopodobne za gadnienia, ba, nawet zagadnienia, które jeszcze dotychczas w umysłach ludzkich nie powstały, zostaną rozwiązane. Jeżeli chodzi o rozwój pojęć moralnych, o kulturę, to ta dziedzina będzie — zdaniem uczzonego — podążała żółtym kro-

kiem za rozwojem techniki i cywilizacji.

Po czterech milionach lat zacznie się dla ludzi coraz gorzej. Energia słoneczna, to źródło wszelkiego życia na ziemi, pocnie stygnąć w zastraszającym tempie. Ludzie przystąpią do budowy małych domostw, sztucznie ogrzewanych, a ołbrzymie przestrzenie ziemskie będą niezamieszkałe. Wówczas zmuszeni koniecznością, mieszkańcy ziemi, mając do rozporządzenia ołbrzymie zdobycze z dziedziny techniki, będą przemysliwać o „przeprowadzce” na inną planetę.

Ekspedycja wywiadowcza na księżyc, skończy się fiaskiem. Natomiast powiedzie się wyprawa dla zbadania warunków „emigracji” na Wenerę, w tym czasie bowiem, planeta ta odpowiednio ostygłszy, będzie przypominać naszą ziemię w dobie obecnej. Wówczas to resztki zziębniętych na ziemi ludzi „przeniosą się” na drugą planetę.

Strasza katastrofa kolejowa na Pomorzu.

Jak już donosiliśmy, nastąpiła na linii Toruń — Grudziądz wielka katastrofa między stacjami Gorzuchowo a Waldowo Szlacheckie, podczas której zostało zupełnie zdruzgotanych 8 wagonów.

W walce z żywiołem. Jak Holandia broni się przed zalewem morza.

Jak już z samej nazwy kraju wynika, Holandia jest bardzo płaska, wskutek tego w ciągu wieków traciła ona bardzo wiele żyznej ziemi, mimo, że nad całem wybrzeżem stały bardzo pracowicie wznoszone tamy, mające chronić kraj przed falami morza.

Nie dziwnego, że wobec coraz większej zaborności morza trzeba było wypowiedzieć mu walkę stanowczą i zwyciężyć, inaczej bowiem kraj bardzo bogaty uległby z czasem zalewowi czy zasypaniu przez piasek morski.

Wykonując ten plan zacieklej walki z morzem, władze holenderskie w ciągu ostatnich lat 24 osuszyły błota lub wybrzeża na obszarze z górą 150 tysięcy hektarów.

Dzięki temu w r. 1924 było już nieużytków tylko 444 tysiące hektarów wobec 591 tysiąca w r. 1900.

Ale na czoło całego planu holenderskiego w tej dziedzinie wysuwa się po myśl osuszenia Zuiderzee, (jest to zatoka, powstała w ciągu wieków na dawnym lądzie); dokonanie tego dzieła przywróciłoby Holandji 224 tysiące hektarów urodzajnej ziemi.

Osuszenie tej zatoki nakazane zostało drogą ogłoszenia w r. 1918 odpowiedniego rozporządzenia; parlament holenderski uchwalił odnośne prawo, a roboty wstępne rozpoczęto natychmiast.

Ogólny koszt robót nad osuszeniem Zuiderzee ustalono na 454 miliony guldenów (około 1600 milionów złotych), lecz wartość ziemi, którą kraj zyska po osuszeniu, stanowić będzie 510 milionów guldenów holenderskich. W roku 1925 parlament wezwał rząd do przyspieszenia prac nad osuszaniem, dzięki czemu dziś już rząd pochwalić się może bardzo widocznymi owocami tej pracy.

Prowadzenie tych robót nie jest bynajmniej sprawą prostą z uwagi na to, że trzeba nie tylko osuszyć wielki obszar dawnego lądu, lecz znaleźć ujście dla wód słodkich, które mają swe ujście w Zuiderzee. Nie należy bowiem zapominać, że do tej zatoki wpływa dziesięć dziesiątych wód, Renu. Trzeba więc zbudować dlań trwałe ujście.

Ujście to, aby wody Renu nie działały w przyszłości w ten sposób, jak dawniej, że przyczyniały się do zalewania lądu, musi być zabezpieczone ołbrzymią tamą. Tama ta ciągnąć się będzie na przestrzeni 30 kilometrów i mierzyć 90 metrów szerokości, tak, że znajdzie się na niej miejsce na linię kolejową i zwykłą jezdnię.

Tama posiadać będzie dwie szluzy, które wpuszczać się będą do morza nagromadzoną z okolicy wodę słodką.

W związku z osuszeniem Zuiderzee, rządowi holenderskiemu przybywa jeszcze jeden kłopot, pomyślenia nad tem, by znaleźć zatrudnienie dla tych, którzy mieszkali dotąd na wybrzeżu Zuiderzee.

W ciągu wieków trudnili się oni rybołówstwem, a po przeprowadzeniu wszystkich uplanowanych robót stółki w rybołówstwie zmienią się tak dalece, że już mowy nie będzie o dotychczasowym trybie życia i tamtejsze rodziny rybaccie gdzieś indziej szukać będą musiały zarobków.

Bizuteria wartości 1,250,000 fcs.

padła łupem sprytnego oszusta.

Do urzędu śledczego w Wilnie zgłosiło się 2 przedstawicieli dużej firmy polskiej, prowadzącej handel kamieniami szlachetnymi i biżuterią. Legitymując się odpowiednimi zaświadczeniami, powiadomili władze śledcze, że agent tej firmy, niejaki Rajczuk, delegowany w ubiegłym miesiącu do Gdańska po odbiór kosztowności na sumę 1.250.000 franków przywłaszczył sobie te kosztowności i zbiegł do Polski na podstawie fałszywego paszportu na nazwisko Gordon. Śledztwo wykazało, że Rajczuk vel Gordon oraz towarzysząca mu przyjaciółka udała się przez Warszawę do Wilna, pewno mając na widoku przedostanie się do Rygi. Poszukiwania prowadzone w Wilnie dotychczas nie dały rezultatu. Zaczodzi podejrzenie, że awanturnicza para zbiegła przez zieloną granicę do so-wietów.

Gospodarz: (po obiedzie do głodnego gościa): — Kiedy będziemy mieli znów przyjemność widzieć pana u siebie na obiedzie?
Gość: — Na obiedzie? Choćby zaraz!

Upadek dziecka z III-go piętra.

Małenstwo bawiło się na oknie i runęło na bruk. — Matki! W okresie letnim nie zostawiać przy dzieciach otwartych okien!

Lódź, 18 lipca.

Straszny wypadek wydarzył się wczoraj w godzinach popołudniowych w domu przy ulicy Ogrodowej 24.

W kamienicy tej na trzecim piętrze jednopokojowe mieszkanie zajmują małżonkowie pp. Mileczarek wraz z czworgiem dzieci, z których najmłodsze liczy półtora roku.

Korzystając z niedzieli p. Mileczarek, który pracuje w fabryce Poznańskich, wypoczywał wczoraj przez cały dzień w domu. Popołudniem położył się spać, małżonka zaś jego pracowała w kuchni.

Najmłodszy synek Mileczarków, Mirosławek, ustawił stoleczek na oknie i wgramolił się nań. W chwili gdy dopiął celu i chciał to z triumfem obwieścić rodzeństwu, stracił nagle równowagę i z wysokości trzeciego piętra spadł na podwórko. Dzieci, które bawiły się wesoło, nie usłyszały jego przeraźliwego krzyku. Państwo Mileczarek nie wiedzieli również, iż ich synek uległ strasznemu wypadkowi.

Upadek dziecka pierwszą spostrzegła lokatorka tego domu p. Gałazkówna, która podniosła ze ścieku skrwawione, nieprzytomne małenstwo i zaniósła je na rękach do ambulatorium kasy chorych.

Niestety, w ambulatorium nie mogli dziecku udzielić pomocy, lecz jedynie zatelefonowano po pogotowie. P. Gałazka

udała się z chłopczykiem do rodziców, których w międzyczasie już zawiadomiono o wypadku. Pani Mileczarkówna, ujrawszy swego synka z pękniętą czaszką, z której sączyła się krew, runęła na ziemię, tracąc przytomność. Oucili ją sąsiedzi. Nieszczęśliwy ojciec zajął się energicznie ratunkiem dziecka, które

przeniesiono do mieszkania. Po upływie dziesięciu minut przybyło pogotowie.

Lekarz stwierdził zdruzgotanie klatki piersiowej, pęknięcie czaszki i złamanie nogi. Po nałożeniu opatrunku przewiózł chłopczyka w stanie beznadziejnym do szpitala Anny Marii.

Niezwykła uczta złodziejska.

Najpierw rozbili kasę kolejową, a później wypili w składach beczkę piwa.

Z Poznania donoszą:

W powiecie poznańskim od pewnego czasu coraz częściej kradną na dworcach. Zapewne jest to jedna i ta sama szajka. Dotychczas kradli, co im w ręce wpadło, tem więcej, że w kasach stacyjnych w nocy z reguły pieniędzy niema. W Pałędziu np. taki naiwny złodziej skradł bandaż z apteczki podręcznej i blankiet na bilety kolejowe, który następnie porzucił w życie.

Czasem jednak trafiają im się lepsze gratki. Dowodzi tego przygoda, jaką miał patrol policyjny w Stęszewie.

Około godziny 2-iej w nocy patrolujący posterunkowy, zauważył kilku mężczyzn, wybiegających z ekspedycji towarowej dworca. Mężczyźni znikli w

lanie dojrzewającego żyta. Pogoń była niemożliwa.

Gdy stróż bezpieczeństwa wszedł do ekspedycji towarowej, oczom jego przedstawił się niezwykle widok. Porozbijane i porozrzucane skrzynie świadczyły o tem, że złodzieje dokładnie przeszukali wszystko. Wypróżniona beczka piwa o zawartości 25 litrów wskazywała na to, że osoby, których żyto osłoniło przed groźbą niebezpieczeństwem raczyły się sówicie w urzędowym lokalu.

Poprzednio już, jak się następnie okazało, rozbili kasę w pobliskim budynku sacyjnym, zabierając z niej 94,50 zł. w gotówce. Oczywiście powyłamywali przedtem okna i drzwi, by wejść do wnętrza.

W pijackim szale

rzeźnik chciał zamordować pięć osób. — Dwie ofiary umierające. — Pijaka chciał tłum zlynczować.

Z Warszawy donoszą:

Ulica Wronia w pobliżu domu nr. 32 była późnym wieczorem widownią rzadko notowanej krwawej rzezi, której dokonał jeden człowiek. Był to Jan Szmít, pracownik rzeźni na Solcu, zamieszkały właśnie w domu nr. 32 przy ul. Wroniej. Wrócił on z miasta pijany do nieprzytomności.

Gdy miał już wejść do bramy, nagle zawrócił i z obłąkanym rykiem rzucił się najpierw na wracającego do domu Mieczysława Prokopowicza i nożem rzeźnikiem zadał mu

siedem ciężkich ran.

Po dokonaniu szalonego czynu rzucił się na drugiego przechodnia, Kazimierza Lasockiego i zadał mu ciężką ranę w okolicę serca.

Następnie ranil łej w szyję Stanisława Pawłowskiego, w rękę Wincentego

Jaworowskiego i w klatkę piersiową Stefana Rajkowskiego.

Na miejscu krwawej rzezi zgromadził się tłum dochodzący do 1000 osób, przybył niezwłocznie oddział 10 policjantów i nadjechały do 5 ofiar trzy karetki pogotowia.

Wobec groźnej postawy tłumy Szmít uciekł do mieszkania.

Policja wtargnęła do mieszkania Szmíta, który leżał już rozebrany w łóżku i

udawał, że śpi.

Gdy wyprowadzono go przed dom, tłum rzucił się na zbrodniarza, chcąc

go zlynczować,

równocześnie zasypało go gradem kamieni.

W areszcie po opatrunku, udzielonym przez lekarza pogotowia Szmít niezwłocznie zasnął.

Awanturnik, czy warjat?

Pacjent, który chciał udusić lekarza, pobił sanitariuszy i próbował przebić bagnetem policjanta.

Z Warszawy donoszą:

Do ambulatorium szpitala Dzieciątka Jezus, zgłosił się wczoraj po południu starszy podchmielony jegomość, który poprosił lekarza o nałożenie opatrunku na skaleczoną rękę.

Gdy lekarz uczynił zadość jego prośbie nieznajomy zaczął awanturować się, wymyślając doktorowi, że źle opatrzył ranę, a w końcu zażądał spirytusu do picia. Lekarz odmówił.

Pijak rzucił się na niego i usiłował schwycić lekarza za gardło, lecz na krzyk napadniętego nadbiegli dwaj sanitariusze i ogrodnik.

Awanturnik nie dał jednak za wygrane i zdarzył

potargnąć na lekarzu marynarkę, następnie zaś rzuciwszy się na funkcjonariuszów szpitalnych Kowalskiego, Bogera i Szulimowskiego porozrywał na nich płaszcze i pobił ich wszystkich.

Wybiwszy w końcu w drzwiach szyby, „pacjent” wyszedł na ulicę i skierował się do Al. Jerozolimskiej w stronę dworca głównego.

Wślazł za opryszkami udał się jeden z posługaczy szpitalnych, a lekarz tymczasem zawiadomił o zajściu 11 komisar-

jat, skąd wydelegowano natychmiast 2-ch policjantów do uspokojenia awanturnika.

Znaleziono go śpiącego w wózku targarskim pod dworcem.

Kiedy jeden z policjantów obudził go, porwał się na równe nogi i wyrwałszy policjantowi

bagnet z pochwy

rzucił się na Miłyńczyka, usiłując przebić go bagnetem w piersi.

Policjant w obronie własnej zmuszony był użyć broni i zranił napastnika w prawą nogę.

Po nałożeniu opatrunku pogotowie przewiozło poraż drugiego już tego dnia ranego awanturnika do szpitala Przemienienia Pańskiego, gdzie przy łóżku jego czuwa policjant.

Pocztą

Marszałka Piłsudskiego.

Jakie interesy mają ludzie do p. premjera i jak adresują don listy.

Gabinet Marszałka Piłsudskiego jest dla wielu obywateli Polski ostatnią ucieczką w sprawach osobistych i ogólnych. To też wpływa tu codziennie po kilkaset listów, adresowanych do Marszałka.

Wiele z tych podań pochodzi od byłych wojskowych, inwalidów, uczestników walk o niepodległość i. t. d.

Ogółem podania o zapomogi stanowią około 100 proc. wszystkich podań.

Nie brak też specjalnych pism z żądaniem na władze cywilne i wojskowe. Pewien włościanin białoruski wniosł skargę na jeden z kresowych urzędów wojskowych. Skarga, pisana początkowo w języku polskim, kończyła się po białorusku. Była zaś

wystylizowana wymownie, że wysłano na miejsce komisję, celem zbadania zarzutów. Okazało się, że chłop miał słuszość. Winny poniósł karę, a wśród chłopów okolicznych gruchnęło, że o wszystkim trzeba pisać wprost do Marszałka.

Pewien włościanin z Wilanowa pisze zamazyście:

„Do Józefa Piłsudskiego, komendanta wojsk polskich!”

Chce on być koniecznie przyjęty przez Marszałka i nieodpownie z matką, ażeby „porozmawiać ustnie, z tobo komendancie, tobym opowiedział wszystko, co się robi w tej naszej ojczyźnie, bobym pisał, ale nie mam głowy na to, ale na każdą rzecz mogę przysięgać”.

Pewien doktor filozofii z zapadłej miejsciny w Małopolsce Wschodniej, rozpoczyna swe podanie od słów: „Najdroższy ojcie i dyktatorze”.

Inny znów, wysyłając się na efektowny tytuł, adresuje:

„Najjaśniejszy Panie Prezydencie i Marszałku”.

Ludzie starej daty w Małopolsce, przyzwyczajeni do składania podań na ręce cesarza, jeszcze teraz piszą do Marszałka:

„Najjaśniejszy Panie!”

Wielu maniaków, zarzuca Marszałka swemi fantastycznymi pomysłami. Pewien obywatel z nad Sanu jest przekonany, że znalazł sposób

na wydobywanie złota z Sanu. Eksploatacja jest nader prosta i tania. Potrzeba tylko na ten cel... 50 zł.

Zdarzają się jednak tacy, którzy nie z prośbą, lecz z ofiarą zwracają się do p. Marszałka.

Oto 70-letni Adam Kraśnicki z Nowego Jorku pisze: „Excelencjo. Naczelniku i Oswobodzicielu Polski! Two czyny heroiczne uwolniły Polskę. Kości mych dziadów pradziadów spoczywają na syberyjskiej ziemi. Dziś jestem staruszką, wkrótce pożegnaj ten świat, więc pragnę zapisać Ci mój majątek”.

Prosi więc marszałka, aby zechciał przyjąć w darze dwa jego domy w Nowym Jorku.

W zasadzie Marszałek darów, nadsyłanych Mu na użytek osobisty nie przyjmuje, lecz przekazuje na rzecz instytucji społecznych.

Zemsta sąsiada.

Po przegranej procesie nożem wyklął przeciwnikowi oko.

Lódź, 18 lipca.

We wsi Dąbrowa pod Radomskiem wynikła krwawa bójka pomiędzy dwoma wieśniakami, która pociągnęła za sobą tragiczne skutki. Adam Świeciecki od kilku lat żył na wojennej stopie z swym najbliższym sąsiadą, Wojciechem Świsłakiem. Powodem swarów była miedza graniczna.

Próbowano konflikt załagodzić polubownie, lecz obaj gospodarze w równej mierze byli nieustępliwi. Świeciecki skierował sprawę do sądu, lecz przegrał ją.

Wyrok sądu apelacyjnego również nie przyznał Świecieckiemu spornej ziemi. Nie mógł on przeboleć przegranej.

Świeciecki spotkał się z Świsłakiem w szczyrem polu. Bez słów rzucił się na niego z nożem. Przerażony Świsłak instynktownie chciał się uchylić przed ciosem. Skurczył się i pochylił głowę.

Noż, który Świeciecki skierował w pierś przeciwnika, ugodził go w oko.

Bluznęła krew. Oko wypłynęło.

Zbrodniarz w obawie odpowiedzialności zbiegł. Dopiero nazajutrz został pochwycony w lesie, gdzie się ukrywał.

GDY PANIE BAWIĄ NA WYWCZASACH.

Czarna wielbicielek: — Ach, jaki piekny naszyjnik byłby z twoich zębów!

Korzystnie i wygodnie.

Należy czempredzej zautomatyzować sprzedaż biletów peronowych i znaczków pocztowych.

Na dworcach ustawiono niedawno, ku wielkiej radości kupujących bilety — automaty z biletami peronowymi. Stało się to wkrótce po wprowadzeniu pieniędzy metalowych. Jest to ogromna oszczędność czasu, zwłaszcza w czasie ruchu świątecznego, wakacyjnego i wycieczkowego.

Od czasu do czasu automaty są nieczynne. Znowu, jak dawniej, trzeba stać przez kwadrans, albo i więcej przy okienku, by za 20 groszy nabyć bilet peronowy. Wywołuje to słuszne żale i utyskiwania publiczności.

Należy podkreślić, że jeden z wyższych urzędników kolejowych wysunął ciekawy argument przeciwko automatom utrzymując, że przy automatach po kolei zbyt wiele straci z powodu nadużyć. Bywają wypadki sporządzania kradzieży metalowych wielkości 20-groszówki wzgl. opiflowywania 5-groszówki na wielkość 20-groszówki.

Zdaniem naszym, automaty kolejowe są rzeczą bardzo potrzebną. Ilość ich powinna być raczej zwiększona i należałoby zastosować je również przy sprzedaży biletów dla ruchu podmiejskiego. Nadużycia można by zredukować do minimum, przez wprowadzenie odpowiedniej kontroli, która by się opierała przy większej liczbie automatów. Wyczekiwanie zaś w ogonku, denerwujące tak ekspedjujących urzędników, jak i narażające publiczność na straty czasu, należałoby do przeszłości.

Jeżeli mowa o automatach, trudno nie wspomnieć i o poczcie. Jeżeli np. w niedzielę lub święto ktoś pragnie wysłać list lub pocztówkę, nie dostanie znaczka, gdyż ekspedjuje się jedynie przez dwie godziny. Później można nadać tylko telegram. Można by zatem i tu wprowadzić automaty na znaczki 10- i 20-groszowe, a z pewnością poczta nie na tym nie utraci.

Jesteśmy głęboko przekonani, że czynniki decydujące uczynią co będzie w ich mocy, zyskując sobie tym wdzięczność szerokich sfer publiczności.

Koreańczyk chce być polakiem.

P. Kim-Szogen-Kim prosi o przyjęcie go do armii polskiej po długich latach tułaczki po Azji i Europie.

Do Warszawy przybył po długim pobycie w Grecji, Bułgarii, Serbii, Włoszech, Węgrzech i Rumunii japoński obywatel pochodzący z Chosen (Korea), oficer Jerzy Kim-Szogen-Kim. Po zlikwidowaniu armii koreańskiej, p. Kim odbył podróż po Chinach i Sjamie, pełniąc funkcje oficerskie przy ministerstwie wojny tego egzotycznego państwa.

Powróciwszy do ojczystego kraju, wkrótce zaciągnął się do armii rosyjskiej nad Amurem, służąc w korpusie straży pogranicznej i wykładając oficerom języki azjatyckie. W wojskach rosyjskich przyjmował udział w wielkiej wojnie, służąc w sztabach korpusów, walczących na froncie niemieckim, w randze podpułkownika.

Z upadkiem armii rosyjskiej po słynnym „rozkazie nr. 1” i po opanowaniu Rosji przez bolszewików, podpułk. Kim wstąpił do armii gen. Denikina, słu-

żąc w batalionie oficerskim. Po klęsce Denikina, już przy bar. Wranglu, p. Kim został wysłany do Belgradu, a później ze specjalną misją do gen. Semionowa na Daleki Wschód. Ta podróż jednak nie doszła do skutku, gdyż w tym czasie Semionow już rozwiązał swoją armię, na pewien okres zawieszając walkę z bolszewikami.

Odmałowałem mężów

w barwach tak zdecydowanie czarnych

Hypnotyzer — A teraz, szanowni państwo dla eksperymentów mych użyję tego oto chłopczyka, którego oglądam po raz pierwszy... Nieprawdaz, mały?

Chłopiec: — Tak jest, tatusiu!..

Skrzydłaci sublokatorowie.

Jaskółki uwiły sobie gniazdko w mieszkaniu państwa Jaskólskich.

Z Międzychodu donoszą:

Oryginalne miejsce wybrała sobie para jaskółek na budowę gniazda w mieście Międzychodzie (Poznańskie). Zbudowała sobie bowiem gniazdko w pokoju sypialnym funkcjonariusza kolei państwowej przy ul. Kolejowej 1. 48 w Międzychodzie. Ciekawym zbiegiem okoliczności, człowiek, którego sypialnię obrały sobie jaskółki na miejsce mieszkania letniego, nazywa się Jaskółski.

Pewnego wiosennego dnia wleciała jaskółka do wspomnianej sypialni przez otwarte okno i usiadła na haku wblimym

że spotka ich napewno zasłużona kara ze strony pań po powrocie z wywczasów.

Ale po dokonaniu tego „wyczynu”, przyznam się obciąć mnie lekki strach.

Mężowie bowiem, których w tak habiebnym sposob, niepomyślny na solidarność swej płci,

zdradziłem mogą mieć słuszną do mnie pretensję, że wszystkie atuty dałem paniom do rączek pozbawiając tych niebezpieczników choćby cienia okoliczności łagodzących.

Tę rzecz tak niefortunnie pomyslaną i sfinalizowaną, ku pogwałceniu rodu męskiego, trzeba czempredzej naprawić.

Otóż pragnąc, by równowaga nie została zachwiana trzeba i mężom dać jakieś atuty, trzeba obejrzeć dokładnie i odwrotną stronę medalu,

może się i tam jakieś nieznaczące bodaj skazy znaleźć.

Skoro więc panie wiedzą już wszystko o swoich mężach, sprawiedliwość (elementarna!) nakazuje, by i

mężowie dowiedzieli się

co panie porabiają, na plażach, w górach, uzdrowiskach, jak korzystają z czasu, wakacji, solanek, naftusi i wszelkiego rodzaju nasadówek.

Komu pokazują swe nowe suknie i kapelusze, z kim flirtują, jak przybierają na wadze tracą (w zależności od kuracji) kogo obmawiają, z kim zawierają znajomości,

tańczą, gimnastykują się, uczą się pływać, grają w pokera.

Przeniosę się więc z Czytelnikami „Expressu”, którym zły los każe prażyć się w Łodzi na

wyzłoczone słońcem plażę

w góry, odziane czapami skrzącego się śniegu, do ogonków przed kąpielami, gdzie się wyczekuje godzinami na krótką chwilę zanurzenia się w borowinie czy błotku.

Bo to, co panie piszą w listach do mężów

jest niemiaraodajne

i nie odtwarza istotnego stanu rzeczy w najmniejszej mierze.

Wogóle mężowi, kręcącemu się w kółku powszedniego kleratu nie śni się o tem, co się dzieje z jego panią na wywczasach.

Raz w roku trzeba odpocząć. Trzeba poszukać jakiejś radykalnej zmiany w życiu, czegoś co by odbiegało od zwykłych przyjemności, zwykłych trosk, słubnych uścisków małżeńskich uprzejmości.

Pani, bawiąca na wywczasach zapomina o tem, że ma gdzieś tam w Łodzi swoje mieszkanie (z generalnem sprzątanym i wielkiem praniem) nieznośną służącą, nieznośne stosunki z warzywkami, nieznośnego męża (no, oczywiście).

Przypomina sobie, że

jest kobietą,

że się jej coś od życia należy, że mąż jej nigdy nie rozumiał („skąd do mnie ten nudny, zgryźliwy człowiek wiecznie zajęty interesami”).

Tu poprostu niema nic do roboty, prócz myśli o tem, by się podobać, by ubrać się odpowiednio do dnia, gdy słońce świeci i gdy deszczyk pada.

Niema nawet komu zrobić porządnej sceny!

Poker, dancing, obmawianie bliznich wspólne kłopoty uzdrowiskowe — w zbliżają na wywczasach ludzi pici obojga w sposób zastraszająco szybki.

Nie chcę zbyt prędko przerażać biednych słomianych wdowców, ale nie mogę uitać, że poznałem panią przy obiedzie, a po kolacji nad morzem (księżyc świecił) byłem już z nią na „ty”. Ale tem niema się co przejmować.

Musimy powiedzieć sobie, że wypoczynek letni jest kłapą bezpieczeństwa dla stron obojga w małżeństwie. Skoro mowa o morzu, przeniesiemy się na plażę w jutrzejszym „Expressie”. **Box**

Genjalny złodziej hotelowy

nieuchwytnie operował w cudzych kufrach. — Jeździł tylko aeroplami. — Kosztowne podróże „zarobkowe” po Europie.

Sensacyjne kradzieże hotelowe, które rozpoczęły się w lipcu ub. roku w Berlinie i dopiero, ustały przy końcu grudnia ub. roku, zostały wyjaśnione w nieoczekiwany sposób. W Brukseli udało się tamtejszej policji kryminalnej ująć 28-letniego Diomanda Dyszlucha, który pochodzi z Ukrainy. W Brukseli też zdołano odebrać część łupu, pochodzącego z 7 kradzieży hotelowych w Berlinie.

Dnia 10-go lipca ub. r. w hotelu Pod Lipami okradziony został

wielki kupiec Brinck

z Nowego Jorku. Nieznany z początku złoczyńca wdarł się do zamkniętego pokoju i ukradł sznur pereł, długi na 35 do 40 cm. wartości 8.000 mk. Ten sznur pereł znaleziono w posiadaniu oskarżonego w Brukseli. Dnia 3-go grudnia ub. roku w pewnym hotelu luksusowym na placu Poczdamskim okradziono radcę handlowego Busch'a

z biżuterii wartości 3.000 mk.

Złoty, męski zegarek radcy handlowego rozpoznano w Brukseli, gdzie złoczyńca go sprzedał.

A w tydzień później skradziono śląskiemu właścicielowi dóbr bar. v. O. persfeldowi w tymczasowym hotelu szkatułkę z cennymi brylantami a dnia 14-go grudnia ub. r. przemysłowcowi Sibrebergowi portfel i złoty zegarek. Dewizkę od tego zegarka znaleziono też w Brukseli. W kilka dni później ofiarą złodzieja padł znowu

bankier Ersenstein z Rygi

na sumę 14.000 mk. Część skradzionych rzeczy odnaleziono obecnie w Brukseli.

Tego samego dnia wydarzyła się w tym hotelu zagadkowa kradzież. Bankier Pröhl z Amsterdamu, który zamknął swój pokój, odkrył po powrocie, że włamano się do kufra i skradziono różne kosztowności na 10

tysięcy marek.

W Berlinie udało się odnaleźć dewizkę i złotą papierosnicę, w Brukseli zegarek. Przy tej kradzieży udało się po raz pierwszy otrzymać dokładny opis złoczyńcy, który po dokonaniu kradzieży natknął się na pokojówkę hotelową.

A w dwa dni później zanotowano nową kradzież hotelową. Baronowi Egonowi von Scheiblerowi skradziono kosztowności wartości 5 tys. mk. Część tychże znaleziono znowu w Berlinie, a część w Brukseli. Poza to ofiarą kradzieży w hotelu „Pod Lipami” padł jeszcze amerykański milioner Jaffe, któremu skradziono oprócz kosztowności 3 tysiące mk. gotówką i przekaz na 1.000 dolarów.

Dyszluch ma za sobą awanturnicze życie. Gdy w r. 1923 ścigany był przez swe władze krajowe, uciekł w pierw do Wersalu, a potem do Nizy, gdzie przy kradzieży hotelowej u pewnej księżnej został aresztowany i skazany na karę więzienia. Po uwolnieniu powrócił do swej żony, z którą w lipcu pojechał do Sopot.

Zonę swoją wprost maltretował.

Zona pozostawiła list z pożegnaniem, w którym pisuje swe cierpienia. Dyszluch, który obracał się w wielkich miastach i kąpielach luksusowych wszystkich państw europejskich, jako środka transportowego

używał wyłącznie samolotu.

Tak więc ustalono, że w lipcu ub. r. odleciał z Sopot, bawił dzień w Berlinie, tam popełnił kradzież hotelową i następnego dnia odleciał dalej do Brukseli. W posiadaniu niebezpiecznego złoczyńcy znaleziono nie mniej jak

czwarte funta nieoprawionych brylantów i szafirów

i nie podlega żadnej wątpliwości, że większą część swego łupu sprzedał w lecie w Monte Carlo. Aresztowanie jego nastąpiło w pewnym hotelu w Brukseli, gdzie hrabiemu Berlemon ukradł biżuterię wartości 250 tysięcy franków.

Berlińska policja kryminalna przypuszcza, że Dyszluch popełnił jeszcze więcej kradzieży, niż mu dotychczas zdołano dowiedzieć. Urzędnik policyjny wyjechał z Berlina do Brukseli celem przesłuchania oskarżonego.

Upadek z 4 tys. metrów.

Kopenhaga, 18 lipca.

Lotnik niemiecki Beumer, który przed kilkoma dniami w Dessau pobił rekord światowy wysokości lotu, spadł wczoraj wraz ze swym samolotem typu Rohrbach. Samoloty tego typu zostały zamówione przez armię turecką w niemieckich fabrykach w Kopenhadze. Beumer chciał pobić własny rekord wysokości. O godz. 71ej min. 40 nagle spostrzegli widzowie na placu lotniczym w Kopenhadze, że samolot z wysokości 4.000 m. spada z błyskawiczną szybkością. Samolot eksplodował a następnie runął do wody. Lotnik został rozerwany na części. Aparat uległ całkowitemu zniszczeniu.

Komunizm w armji litewskiej.

Wilno, 18 lipca.

Z Kowna donoszą:

W miasteczku Koszedary położonym niedaleko od granicy polskiej, policja wykryła tajną organizację komunistyczną, prowadzącą usilną agitację wśród oddziałów wojska litewskiego. W związku z tem aresztowano 8 osób w tej liczbie 2 oficerów, którzy w myśl obowiązującego obecnie stanu wojennego oddani zostaną pod sąd polowy. Wszystkim grozi kara śmierci.

U kolebki filmu.

W „Epoce” znajdujemy niezwykle obszerny opis studium filmowego w Berlinie, pła p. Stefani Zahorskiej. Nasi czytelnicy, będący zwolennikami filmu, z pewnością chętnie dowiedzą się, jak film powstaje...

Red.

Temperatura 36—40 stopni. Reżyserzy, operatorzy, legion pomocników ocierają pot rękawami koszuli. „Gwiazdy” męskie i żeńskie oblewają się kolońską wodą i pudrują co trzy minuty.

Hala wielka jak lotnisko. Setki ludzi, kabli, lamp, reflektorów, akumulatorów, rusztowań, desek, mebli itd. Za braca się poczucie rzeczywistości. W jakimś kącie wyrasta pejzaż afrykański „pur sang”, potok — z prawdziwą wodą płynie wśród podziwotnikowych zarosli, palmy chwiał się na wietrze (wiatrak elektryczny 30 HP), wigwamy murzyńskie i młoda pantera na łańcuchu. Kilkanaście metrów dalej — salon fryzjerski, savon Elida, wszystkie przybory, scena gołębka całkiem konkretnego najprawdziwszych włosów. I znowu — fasada wspaniałego pałacu z XVIII wieku, marmurowe schody, płaczące brzozy (żywo — prawdziwe) sentymentalna altanka.

Wrzask ogłuszający. Podczas, gdy obok buduje się dom, buduar, garaż i stuka 120 młotków, motory świszczą do utraty przytomności, a operatorzy wrzeszczą do zerwania głosu — we wnętrzu norweskiej chaty rozgrywa się straszliwie tragiczna scena: ona czyni przed śmiercią zeznania, prawdopodobnie w języku niemieckim, on rozpoczyna i nie rozumie, zapewne dlatego, że jest francuzem i po raz pierwszy został zaangażowany przez niemiecką firmę. Reżyser łamana niemieczyzną — jest szwedem — dyryguje, a dwóch tłumaczy po wtarcza śpiesznie jego wskazówki. Na domiar złego rywal jest czechem, ale

przynajmniej rozumie po niemiecku.

„Gwiazdy” chodzą ludzkimi nogami po zwykłych deskach i można im się narzeczcie przyjrzeć z bliska. Błyszcza „jaśniejsza słońca”, a przedewszystkiem są niecierpliwe, wrażliwe i zamknięte w sobie. Harry Liedtke jest naprawdę przystojny, a w mundurze austriackiego porucznika jest mu świetnie do twarzy. Zapewne dlatego zaangażował się teraz do kilku „wiedeńskich” filmów, w rodzaju „Czaru Walca”, może zresztą dlatego jeszcze, że otrzymuje za to po 1500 niemieckich marek dziennie. Herby Peel chodzi w czerwonych skórzanych spodniach i awanturuje się niesłychanie ze swym operatorem. Kobiety są przeważnie bardzo ładne i młode, nawet statystki. Największe „stary” są teraz zresztą daleko, w Hiszpanji, we Włoszech, w Afryce itd., gdzie robią się zdjęcia oryginalne.

To wszystko jest oszałamiające, porównujące i przynębiające zarazem. Porównujące jest rozmiar i tempo pracy. Fabryka, 6000 volt napięcia, czerwone strzałki z napisem „Hochspannung — le bungsgefährlich!”, stolarze, murarze, architekci, aktorzy, dekoratorzy, reżysery — wysiłkiem całej tej różnorodnej zbiorowości powstaje — sztuka — mimo wszystko sztuka, przynajmniej potencjalnie. Zagadnienie harmonizowania indywidualnej i zbiorowej twórczości rozwiązuje się tutaj przez sam gatunek i rodzaj sztuki. Kolektywizm jest jej cechą charakterystyczną od procesu twórczego począwszy, aż do aktu wchłaniania jej, do tych milionów, które muszą na nią patrzeć, by ona mogła istnieć.

W tem współdziałaniu najróżnorodniejszych sił, twórczych i pomocniczych, organicznie żywych i maszynowo nieorganicznych istnieje zgodność, wspólność tempa, jeden wszechogarniający rytm, istnieć musi, by mogło powstać dzieło. Ów rytm ruchu jest znów z drugiej strony sama istota tego, czym jest film, jako sztuka, co — poza

jego charakterem wzrokowym, obrazowym — stanowi najbardziej właściwą cechę jego natury. Między warsztatem pracy, któremu zawdzięcza swe powstanie, między warczacami kołami młotów, ruchami robotników, ustawiających olbrzymie reflektory, między całą tą rozbiegana drgającą masą ludzi, którzy nad nim pracują, a nim samym, a filmem jako oderwaniem od życia artystycznym zagadnieniem — istnieje zasadnicza zgodność, głębokie istotne pokrewieństwo. Może właśnie dlatego cały ten nastrój fabryczny nie sprawia zupełnie wrażenia jakiejś profanacji, czegoś przeciwnego sztuce. Powietrze „studia” rozdrgane jest rytmem nie, w kinie, Buster Keaton pedzi na swym motocyklu, głowa w dół i do góry, przeskakując lokomotywy i dachy — to jest to tylko ciąg dalszy, ten sam rytm, to samo pulsowanie ruchu, tylko w jeszcze szaleńszym napięciu, jeszcze bardziej skondensowane i oderwane od prawdopodobieństwa życia.

Za owym porównującym rytmem pracy i ruchu stoi jednak inna potęga. Mniej kinetyczna, ale nie mniej energiczna. Wykonuje tylko ruchy nieznaczne, ale rozstrzygające. Panowie dyktatorzy kreślą cyfry na papierze. Zwrotne. Z nich wynika cała ich filozofia i poglądy artystyczne. Film musi pokonać olbrzymie koszty i musi przynieść dochód. Na eksperymenty artystyczne ci panowie się nie pisza, tembardziej, że koszt produkcji jednego filmu są tak wielkie, że jedno fiasko może wstrząsnąć egzystencją najpoważniejszej firmy. Stało się to zresztą niedawno — „Ufa” straciła na filmie „Metropolis” olbrzymie sumy — więc pod wrażeniem tego faktu pracują się teraz z najmniejszym ryzykiem, puszcza na rynek towary najbardziej tuzinkowy, ale za to pewny.

I oto wylazi najprzykrejsze sztydło z worka. Wszystkie niesłychane wysiłki, cały ten olbrzymi aparat wytwórczy

Dla pięknych pań. Co noszą obecnie strojnisi?

Trzeba przyznać, że sezon letni wprowadził bardzo udane kreacje, pozostawiając duże pole do wykazania osobistego gustu. Z tanich krajowych materiałów sukienki nie ustępują zupełnie jedwabnym i crepe de chine'owym w estetycznym doborze kolorów i szczegółów wykończenia stroju. Przeważają ogólnie dwa kolory: wszystkie odcienie granatowego aż do jasno-niebieskiego różowy aż do ciemno-wiśniowego.

Wchodzą ogromnie w modę kamizelki proste z dwiema kieszonkami na doł przodu, bez rękawów, ściągnięte lekkim paskiem. Oryginalne wyrwanie panującej wciąż modzie niskich stanów rzuciła jedna ze strojnisi paryskich, ukazując się w Biaritz w sukience, wzorowanej na hiszpańskich kostiumach torreadorów. Spódniczka kremowa krótką drobno kłobowana, ujeta szeroką wstążką wiśniową wzorzystą dokoła kібiki, bluzka kłobowana z wykładanym kołnierzem, rękawy marszczone przy wąskim mankietu przewleczone wstążką tejże barwy co pas; na to krótki ledwie poza biodra sięgający kaftanik bez rękawów, wiśniowy, haftowany bogato kremowym jedwabiem i srebrnymi nićmi. Poza tym, odskokiem naogół widzi się luźne kłobowane formy sukienki.

Zwracają uwagę pantofelki barwne plecione z pasków skórzanych.

Pończochy przeważnie popielate, dwabne „obowiązkowo”.

Noszą dużo już sukien z falbanami. Sliczne są wieczorowe suknie jedwabne, miętko układające się z długą tunicą (tej samej długości, co spódniczka) z przodu szeroko otwartą, przód sukni od góry do dołu biały marszczony, pasek dobrany do barwy sukni.

Co do długości, to faktem jest, że im starsza kobieta — tem krótsza sukienka.

Wiadomem jest powszechnie, że

dy nosi ciemne i zielówki gumy „BERSON” — przyjemne z pożytecznym, gdyż zyskuje na tem jego elastyczność, elegancja, spokój i trwałość, osiąga maximum zadowolenia i korzyści, gdyż ochrania swe zdrowie i nerwy, oraz oszczędza obuwie, tem samem poprawia iblans własny i państwo wy, gdyż nabywa towar krajowy pierwszorzędny a przytem tani.

Właściwie jest to dyrygentowi: kapitałowi. Sztuka, artystyczne punkty widzenia, prześlizgują się chyłkiem pod ścianą, a 90 proc. tego, co się „kreśli”, to jest nieuleczalny „kiez”, deprymujący i zabójczy. Nad właściwymi zagadnieniami filmu pracuje w ukryciu zaledwie kilku artystów, na własną rękę, bez widoków zarobkowych. Reszta idzie drogą najmniejszego oporu, zastępując rozwiązywanie zagadnień filmowej formy, czy treści, piękną nóżką filmowej gwiazdy, łązawym sentymentem bez kropki sensu, przepychem wystawy banalnym i niemającym nic wspólnego z filmem jako takim.

Przytem brak jest w tem wszystkim poprostu pomysłowości. Europa potrzebuje dobrych filmów conajmniej tak samo, jak kiepskich, a kryzys w branży filmowej tłoczy się w znacznej mierze miernotą, rzucanego na rynek towaru. W interesie kapitału leżałoby zatem podniesienie poziomu twórczości, tembardziej, że jakość filmu bynajmniej nie jest zależna od wyższych lub niższych kosztów jego produkcji. Chodzi więc tylko o dobre, „filmowe” pomysły, o twórcze wyzyskanie niesłychanych możliwości, tkwiących w najprostszych zagadnieniach filmowych, i więcej o te pomysły — których jest brak — aniżeli o wielkość kapitału. Nie trzeba bynajmniej jakichś niesłychanych sum, ani olbrzymich, na amerykańską miarę fabryk, by zdobyć Europę i prześcignąć dzisiejsze wielkości. Pokazała to zresztą Rosja.

Czy nie czas byłby teraz na Polskę? Czy zamiast podrabiać wątpliwą wartość filmu niemieckiego — amerykańskiego pochodzenia, z całym balastem bzdurstw nie należałoby zastanowić się gruntownie nad tą sprawą, znaleźć, względnie wykształcić, fachowców i pójść swoją własną drogą?

Rzecz nie byłaby może tak trudna do przeprowadzenia, jakby się na pozór wydawać mogło

Wstrząsająca tragedia na przysiani.

**Dwoje dziewcząt utonęło
w falach morskich.**

Ojciec z rozpaczy oszalał.

Straszna tragedia rozegrała się one-
gdy w porcie rumuńskim w Galacu. —
Wiasie zarzucił katwicę statek towa-
rowy „Xenios”, należący do rodziny
Xeniosów.

Cała rodzina znajdowała się na po-
kładzie. Mała córeczka Xeniosów ba-
wiła się ze starszą siostrą, ośmastolet-
nią Marią, w piłkę.

W pewnej chwili dziewczynka na-
chyliła się nad burtą i zanim starsza
siostra mogła ją powstrzymać,
wpadła do morza.

Maria zaczęła wołać pomocy. Gdy
nabiegli rodzice i zaczęli ją obsypy-
wać wymówkami, że nie uważała na
Marję,

skoczyła do wody.

Może miała nadzieję uratowania sio-
stry, a może był to czyn rozpaczy. Te-
raz obie dziewczęta

zaczęły tonąć.

Ojciec ich biegał wzdłuż pokładu, wzy-
wał ludzi na pomoc. Gdy wreszcie spu-
szczono łódź i wystawiono ratunek,

już było zapóźno.

Dziewczęta

utonęły.

Słyszac to matka,

rzuciła się w morze.

Ojciec

dostał obłędu.

Panią Xenios zdołano uratować z to-
pieli, lecz pan Xenios popadł w obłęd i
lekarze nie mają nadziei uzdrowienia
go.

W poszukiwaniu przygód amerykanka cieszy się z tego, że została aresztowana.

W jednej z kawiarni w francuskim
mieście Tour zjawił się niedawno pewien
dżentelmen amerykański, który wysiadł
ze wspnianego samochodu. W kieszeni
tego dżentelmena zauważono olbrzymi
rewolwer automatyczny. Zawiadomiono
natychmiast policję, która aresztowała
dżentelmena i jego elegancką towarzy-
szkę, młodą i piękną amerykankę i spro-
wadziła ich do komisariatu. Tutaj eks-
centryczna amerykanka oświadczyła,
że przez cały czas swego pobytu we
Francji nie zgłosiła się jako cudzo-
ziemka. Wtedy komisariat zawiadomił
elegancką pannę, że zatrzymuje ją w a-
reszcie aż do zasiągnięcia potrzebnych
informacji z Ameryki. Młoda amerykan-
ka była tem zachwycona i oświadczyła
że lubi bardzo przygody i wrażenia. Na-
zywa się miss Barbara Harrison, liczy
22 lat i należy do bardzo bogatej rodziny
w Nowym Jorku. Wytoczono jej proces
o naruszenie ustawy o cudzoziemcach
we Francji.

Epidemia śpiączki w Anglii

pochłoniętn 5.000 ofiar.

Angielski minister zdrowia oświad-
czył w parlamencie, że choroba snu
rzeszy się w Anglii z dawno niewidzia-
ną gwałtownością.

W ostatnich pięciu latach zmarło z
powodu nadwątlenia organizmu tą cho-
robą, przeszło 5 tysięcy osób. Ogółem
chorowało na tę chorobę około 11.000
osób, prawie więc 50 proc. chorvch
zmarło.

Najgorszym objawem jest to, cho-
rzy cierpią bardzo na osłabienie nerwo-
we, a przytem choroba ta odbija się na
moralnym charakterze jednostki, tak
dalece, że część pozornie wyleczonych
wskutek braku odporności może być
uważana za nerwowo okaleczonych.

Rocznie przebywa w Anglii około
2.000 chorych na chorobę snu.

SPLENDID

DZIŚ PREMIERA

Wielki podwójny dwugodzinny program

1

KWIACIARKA Z NEAPOLU

(Kiedy Włoszka kocha...)

Dramat życiowy w 10 aktach.

Dzieje młodej, pięknej dziewczyny pozbawionej opieki
rodziców, rzuconej na pastwę losu,
ofiary starego lowelasa.

W roli głównej czarnooka

MADGE BELLAMY

która na konkursie najpiękniejszych oczu w Kalifornii
zdobyła pierwszą nagrodę.

Film powyższy oparty na świetnym scenariuszu.
Błyskollowa reżyserja. Koncertowa gra.
Pierwszorzędne typy.

2

NIETRUDNO ZOSTAC OJCEM...

Wyśmienita szampańska farsa

z Hansem MIERENDORFEM.

Osiem aktów nieustannego śmiechu do rozpuku.

Orkiestra symfoniczna pod dyr. A. Czudnowskiego

SALA MECHANICZNIE WENTYLOWANA.

Początek seansów o g. 6 po poł.

**Anglicy najlepszymi foot-
balistami na świecie.**

Tajemnica powodzeń drużyn angielskich.

—:—

**Przed występem angli-
ków na olimpiadzie am-
sterdamskiej**

Współpracownik wiedeńskiego tygo-
dnika sportowego „Illustriertes Sport-
blatt”, bawiąc na urlopie w Londynie
uzyskał wywiad z angielskim „komen-
dantem” (kapitanem związkowym) za-
wodowych klubów footballowych p. J.
Kensworthy. „Miał pan okazję — roz-
poczyna p. Kensworthy — przyjrzenia
się grze reprezentacyjnych drużyn an-
gielskich i mógł się pan przekonać, że
reprezentacyjny nasz zespół jest niez-
wycieżony.

Tajemnica nadludzkiej siły i wytrzy-
małości graczy angielskich leży w syste-
mie gry.

To jest podstawa powodzeń drużyn
angielskich. Nasi gracze są silni, zdrowi
muskularni a przede wszystkim dyscy-
plinowani. Poddawają się całkowicie roz-
porządzeniom kierowników i każda je-
denastka footballowa tworzy rodzinę.

Przed każdym meczem unikają nasi
gracze życia, lokalowego, i przygotowu-
ją się doń z nadzwyczajną pieczołowito-
ścią, jak gdyby chodziło o ich życie.

Rzadki jest u nas wypadek, by gracz
samowolnie opuścił trening.

Nigdzie na całym świecie niema ty-
tu footballistów co w Anglii i stwier-
dzam, że żaden kraj nie może nam jesz-
cze dorównać w grze.

Czy kraje środkowo-europejskie jak
Austria, Czechy, lub Węgry są odpowie-
dniami przeciwnikami dla Anglii?

Krótką pauza i mr. Kensworthy z
lekkim uśmiechem na ustach odpowia-
da: „Tak jest austriacy i cześć są bar-
dzo uzdolnionymi footballistami. Takty-
czna umiejętność objawia się jednak bar-
dzo rzadko, przeważnie bowiem grają
wasi gracze poniżej swej zwykłej formy.

Stwierdzam, że narazie niema dla nas
poważnego niebezpieczeństwa, gdyż
graczom środkowo-europejskim braku-
je najważniejszej rzeczy w footballu t.
zn. wytrzymałości i srogiej dyscypliny,
co jak już zaznaczyłem, jest najwłaści-
wszą cechą angielskich piłkarzy.

Bezspornie najlepszy zespół rep-
rezentowany posiada moim zdaniem
Austria. Pozatym posiadają austriacy
najzdolniejszego kapitana związkowego,
który zawsze potrafi odpowiednio skle-
ić reprezentacyjny team footballowy.

Cześć są pod niektórymi względami
lepsi od austriaków, szczególnie jeśli
chodzi o wytrzymałość, gdyż są silniejsi
fizycznie.

Co się tyczy Węgrów to jestem zda-
nia, że grać umieją, lecz po zdobyciu
jednej lub dwóch bramek nie potrafią
dalej walczyć.

Dlatego wskazanem byłoby, ażeby
kraje środkowo-europejskie nauczyły
się od nas prawdziwie walczyć: wyfado-
wanie energii musi być jednakowe za-
równo przy rozpoczęciu gry i jak w o-
statnich minutach zawodów.

Na pytanie czym wytłumaczyć nie-
powodzenia drużyn angielskich w kra-
jach środkowo-europejskich, odpowia-
da mr. Kensworthy: „Proszę pana, czy
znalazł już pan w piśmach angielskich
coś szczególnego o turniejach naszych
drużyn? Napewno przeczytał pan tylko
suche wyniki. Zresztą wyniki osiągane
na turniejach zagranicznych nie są na-
wet notowane w ewidencjach klubów.

Anglicy interesują się wyłącznie roz-
grywkami ligowymi i zawodami między-
państwowymi rozegranymi na miejscu.

Chwilowym niepowodzeniem posz-
częgólnych drużyn na obczyźnie, winne
są zarządy klubów, które lekceważąc
sobie zagranicznych przeciwników, wy-
syłają najczęściej rezerwowe, garnitu-
ry.

Wyniki te nie mogą być uważane za
miernik sił angielskiego footballu.

Mam nadzieję, mówi dalej mr. Kens-
worthy, że Anglia weźmie udział w tur-
nieju piłkarskim na olimpiadzie amster-
damskiej i narody przekonają się naocz-
nie o wartości naszego footballu.

Zawody o mistrzostwo I-ej Ligi.

Ł. K. S. — Turyści 2:1 (0:1).

Jańczyk wywalczył zwycięstwo dla czerwono-białych.

I znów ukazały się na zielonej murawie barwy czerwone i fioletowe. Coprawda w barwach tych wystąpiły zaledwie rezerwowe drużyny Turyistów i Ł. K. S-u, wystarczyło to, by walka prowadzona była ostro i zażarcie, i ażeby publiczność emocjonowała się, dając jednocześnie upust swemu temperamentowi.

Zaiste żelazne nerwy musi mieć ten, któremu powierzono misję kierowania zawodami Turyistów z Ł. K. S-em.

Rzadko, który z arbitrow łódzkich wywiązuje się wówczas należycie ze swego zadania i najczęściej działając pod wpływem okrzyków i protestów publiczności, gubi się w swych orzeczeniach, popełniając błąd za błędem.

Tak też i było w dniu wczorajszym. Izrael stracił w drugiej połowie panowanie nad sobą, wykazując przytem brak stanowczości. Nie należy się jednak wcale temu dziwić. Na przeszkodzie p. Izraelowi w wykonywaniu jego czynności stanęli niektórzy gracze Ł. K. S-u, a szczególnie Stollenwerk.

Końcowy wynik 2:1 nie może być uważany za miernik sił, jeżeli weźmiemy pod uwagę przynajmniej przewagę Turyistów w pierwszej połowie. Przy większym szczęściu mogli Turyści uzyskać w tej części zawodów co najmniej 3 bramki.

Drużyna Ł. K. S-u grała w pierwszej połowie wprost skandalicznie, asystując jedynie na boisku, i dopiero wzięła się szczerze do pracy w drugiej części zawodów.

Ł. K. S-cy wykazywali brak rutyny młodocianych graczy fioletowych i dzięki niezwyklej ambicji przechylili szatę zwycięstwa na swoją stronę.

Po ładnym przedmeczku rezerw, zakończonym zwycięstwem Ł. K. S-u w stosunku 4:0, stały obie drużyny do boju w następujących składach:

Ł. K. S. — Sobociński, Kowalski Z., Kowalczyk, Brzeski, Otto, Kakiet, Stollenwerk, Mikołajczyk, Hoffman, Jańczyk, Śledź II.

Turyści — Michalski, Włodarczyk, Kokosiński, Klim, Szulc Adolf, Świętosławski, Frydman, Magin, Stefaniski, Meister.

Jak więc widzimy Turyści bez swoich „asów” — w składzie znacznie osłabionymi.

Już w pierwszych minutach uwidacznia się znaczna przewaga Turyistów, którzy przewyższają przeciwnika techniką i zgraniem.

Świetnie dysponowany Magin kieruje doskonale atakiem, stwarzając raz za razem niebezpieczne sytuacje pod bramką przeciwnika.

W 14 minucie Magin wysuwa Stefaniskiemu, który nie trafia do pustej bramki.

W tej fazie gra Ł. K. S. anemicznie bez życia i tempa.

Ł. K. S. od czasu do czasu podsuwa się pod bramkę Turyistów, lecz świetnie dysponowana pomoc fioletowych z Szulcem na czele unicestwia zamiary napastników Ł. K. S-u.

W 28 minucie Stefaniski znów sam pod bramką, lecz Sobociński w ostat-

niej chwili broni szczęśliwie na róg.

W 32 minucie oddaje wreszcie Stollenwerk pierwszy rzetelny strzał w stronę bramki Turyistów, lecz Michalski pewnie broni.

W 3 minuty później przerywa się Magin przez słabo grożącą obronę Ł. K. S-u i celnym strzałem w róg, zyskuje prowadzenie dla fioletowych.

Ł. K. S-iacy po utracie bramki upadają na duchu i jedynie Jańczyk gra z młodzieńczą werwą.

Na 5 minut przed końcem pierwszej połowy mają fioletowi znów wspaniałą okazję do podwyższenia rezultatu, lecz Sobocińskiego szczęście nie opuszcza.

Przy ustawicznej przewadze Turyistów wynik 1:0 pozostaje do przerwy bez zmiany.

Po zmianie stron uwidacznia się zmęczenie wśród graczy Turyistów.

Szczególnie pomoc gra znacznie gorzej, aniżeli w pierwszej połowie.

Natomiast Ł. K. S. gra teraz z werwą i częściej gości pod bramką fioletowych.

W 4 min. doskonały prawo-skrzydłowy Turyistów oddaje bajeczny strzał na bramkę Ł. K. S-u, lecz piłka o włos mija cel.

W 5 minucie dyktuje sędzia karny dla Ł. K. S-u. Bije Stollenwerk w ręce Michalskiemu.

Od tej chwili zyskuje Ł. K. S. znaczną przewagę.

W 16 minucie przerywa się Jańczyk ostrym strzałem w róg zyskuje wyrównującą bramkę dla Ł. K. S-u.

W tej fazie uwidacznia się piękna gra Jańczyka, który z niezwyklej ambicją przebiega naprzód, pracując za pięciu.

Turyści od czasu do czasu dochodzą do głosu, atakując głównie prawem skrzydłem.

W 37 minucie przerywa się Magin, lecz lewy łącznik zabiera mu piłkę z pod nóg.

Ostatnie minuty należą do Ł. K. S-u, któremu udaje się wreszcie zdobyć zwycięską bramkę przez Jańczyka.

U Turyistów wyróżnili się Magin, który świetnie kierował atakiem, oraz Świętosławski, na prawym skrzydle.

Pozatem ambitnie grali w pierwszej połowie, Szulc, Kokosiński, Klim i Włodarczyk.

Warto zaznaczyć, że Włodarczyk grał również na przedmeczku w III-ej drużynie Turyistów.

W Ł. K. S-ie bezsprzecznie najlepszym był Jańczyk, któremu czerwono-biali mają do zawdzięczenia wczorajsze zwycięstwo. Reszta, nie wyłączając nawet Hoffmana i Stollenwerka grała słabo.

Pan Izrael dał z siebie wszystko, by zadowolić graczy i publiczność.

Stef.

T. K. S. — CZARNI 4:0 (3:0).

Przewaga T. K. S-u. Sędziował p. Korngold.

POŁONJA — POGOŃ 3:3 (2:1).

Znaczna przewaga Polonii w pierwszej połowie.

Sędziował b. dobrze p. Rettig.

Hasmonea — Rudzkie T. S. G. 3:0.

Mecz zaczęto piłką nożną, a skończono boksem.

Dwa charakterystyczne mecze o mistrzostwo Ligi II odbyły się (nieskończone) w sobotę i niedzielę, na boisku Turyistów.

Sobota popołudniu, godzina 17-ta. Deszcz leje jak z cebra, boisko zamienia się w coraz to trudniejsze do przebycia bagnisko. W szatni i pod parkanami oraz murami obie drużyny w komplecie t. j.

HASMONEA I RUDZKIE TSG.

Bardzo punktualnie stawili się również sędzia, który po zlustrowaniu boiska zadecydował, że znajduje się ono w możliwym dla odbycia zawodów stanie, i, że mecz odbędzie się.

Hasmonea wchodzi zaraz w komplecie na boisko, ale RTSG nie widać! Oto okazuje się, że drużynie nie przywieziono butów. A tu grać się musi, bo groziła walka — overu jest potrzebna: utrata 2 punktów, 0:3 bramek, pokrycie wszystkich kosztów i zapłacenie odszkodowania Hasmonei w niewiadomej jeszcze wysokości. Na dodatek RTSG. jest gospodarzem boiska, a jego kasjer wyłożył już kilkadziesiąt złotych, a że sprzedaż biletów wejścia uzyskał on już „przeszło” 2 złote... Trzeba więc grać „choćby nawet boso.”

To też gorliwsi gracze RTSG., w czem który może: jedni we własnych bucikach, inni zaś boso lub tylko w skarpetkach a bramkarz prawie nago, bo tylko w spodenkach w 9 stają do walki. Inni nie chcieli się poświęcać.

Z rozpoczęciem zawodów przestaje padać deszcz, boisko poprawia się widocznie, nie widzi tego jednak sędzia, który też grę przy stanie 3:0 dla Hasmonei przerywa, uznając boisko za nienadające się do gry.

Podkreślamy jeszcze raz, że starcie boiska w chwili przerwania gry był znacznie lepszy, niż w chwili rozpoczęcia. Należało więc albo gry nie rozpoczynać, albo gdy się to stało, prowadzić ją do końca. Natomiast taki, nie poparty niczem postęp, obniża w wysokim stopniu autorytet sędziowskiej instytucji.

Godną również wzmianki rolę propagatora sportu, odgrywa łódzki Magistrat, pobierając od klubów słabych i młodych podatek od widowisk z góry w kwocie kilkudziesięciu złotych, aby go później po potrąceniu kilkunastu za ledwie groszy zwrócić. Panowie z magistratu powinni przecież wiedzieć, w jakich warunkach materialnych te własne kluby pracują i że summa choćby 30 zł. jest u nich z meczu nieosiągalną. Poczuj więc taka komedia? Jest ona tembardziej nie na miejscu jeżeli zważymy, że klubom potężnym ten sam magistrat całoroczny podatek od widowisk wynoszący nawet kilkanaście tysięcy złotych skreślił, t. j. darowywał. Czyż na podobne względy i to w dodatku mniejszych rozmiarach nie zasługują wszystkie kluby? Widocznie przysługujący grosz wdowi przedstawia dlań większą wartość od tysięcy bogacza.

Z.

Sokół (Pabjanice) — Pogoń 3:1 (1:1).

Jak magistrat rozumie „popieranie” sportu.

Niezwykła prawie w obecnych mistrzostwach i naprawdę doskonała dotychczas Pogoń, poniosła zasłużoną porażkę.

Sokół pabjanicki dał Pogoni nauczkę, że żadnego przeciwnika nie wolno lekceważyć, a przed zawodami jeżeli drużyna przeszła miesiąc odpoczywała, trzeba koniecznie trenować choć na tydzień przed tem drużynę przygotować do walki.

Sokół przedstawia się imponująco fizycznie, wszyscy jego gracze opaleni jak indjanie, co świadczy, że wszystkie wolne chwile spędzają na boisku i — pożytecznie.

Grę rozpoczęto z 35 minutowem opóźnieniem z winy sędziego, który się spóźnił, a który w ciągu gry nie potrafił

obu drużyn utrzymać w karbach, wskutek czego ładny ten mecz musiał być na 5 minut przed czasem przerwany.

Dużą część winy ponoszą tu gracze Pogoni, którzy chcieli wygrać a nie potrafil popadając w skutek tego w zdenerwowanie i dopuszczając się różnych wybryków. A gdy z powodu bóli sędzia usunął dwóch przeciwników z boiska, ci zaś w szatni rozpoczęli mecz bokserski, sędzia mecz przedwcześnie odgwiżdżał.

Sokół miał daleko więcej z gry i wygrał słusznie. Pogoni zaś przypominamy, że sama ambicja nie wystarczy, drużyna musi trenować i aby osiągnąć poprzednią formę musi ona natychmiast podjąć przerwana z powodu wakacji pracę.

Z.

Piłka nożna w kraju.

Nowe sensacyjne zmiany w tabeli.

Warszawa: Dzień wczorajszy dał Warszawie wiele emocji a to z powodu rozegrania meczu o mistrzostwo Polski pomiędzy mistrzem Polski lwowską Pogonią a warszawską Polonią. Zawody prowadził bardzo dobrze łódzianin p. Reattig. Warszawianie wiele pozycji za przepaścili a pod koniec zawodów niemiłosiernie spuchli, wskutek czego mimo prowadzenia do ostatniej chwili 3:1 końcowy rezultat meczu wypadł remisowo 3:3 (1:2) dla Polonii.

Bramki strzelił dla Polonii Ałaszewski, Emchowicz i Tupalski, dla Pogoni: Bacz, Stonecki i Kuchar.

Lwów: W dniu wczorajszym Lwów rozegrał dwa emocjonujące spotkania piłkarskie przedmecz pomiędzy TKS. i Czarnymi, który zakończył się zwycięstwem toruńczyków w stosunku 4:0 (3:0). Bramki uzyskali Suchocki 2, Gumiowski 1 i Herbstreich 1. Sędziował p. Korngol z Krakowa TKS, wykazał nadzwyczajną poprawę formy.

Mecz pomiędzy Turyistami i Hasmoneą, był jednym wielkim skandalem. Sędzia p. Łaba z Krakowa zszedł z boiska pod ochroną policji, gdyż publiczność Hasmonei nie chciała się pogodzić z wynikiem remisowym jaki osiągnęli Turyści w tym spotkaniu. Wynik ostateczny

brzmiał 3:3 (1:2). Bramki uzyskali dla Turyistów: Bałczewski z rzutu karnego, Walter i Marczewski z rzutu wolnego; dla Hasmonei Stouerman 2 w tym jedna z karnego i Parnes. Z Łódzian najlepszy na boisku okazał się Kulawiak. Szczegółowe sprawozdanie w jutrzejszym „Ekspressie”.

Tabela rozgrywek

o mistrzostwo Polski.

Po wczorajszych wyścigach w walce o mistrzostwo Polski tabela uległa nieznacznym zmianom i przedstawia się następująco.

	Punktów	stos.	brm.
1) Wisła	19	36:16	
2) I. F. C.	18	32:17	
3) Ł. K. S.	16	26:19	
4) Pogoń	16	33:23	
5) T. K. S.	15	37:38	
6) Ruch	14	24:23	
7) Legia	13	28:31	
8) Polonia	14	34:31	
9) Czarni	12	26:24	
10) Turyści	11	20:27	
11) Warta	10	26:30	
12) Hasmonea	9	19:31	
13) Warszawianka	7	19:34	
14) Jutrzenka	26	18:35	

Uziennikarz wynalazcą pocztówki.

W Wiedniu stawiają mu dziś pomnik.

W Wiedniu obchodzą obecnie 25-lecie zgonu wynalazcy pocztówki.

Było to w styczniu w roku 1869, kiedy w jednym z pism wiedeńskich pojawił się artykuł pisma prof. Emanuela Herrmanna pod nagłówkiem: „O nowym rodzaju korespondencji za pomocą pocztówki”.

Udawadniał tam autor, jak wysokie są koszty austriackich przesyłek listowych i proponował, aby wszelkie karty pisane lub drukowane wysyłano bez kopert w formie zwykłego listu, zaopatrzonego w znaczek 2-centowy, przy czym jednak łączna ilość słów razem z adresem i podpisem nie miałaby przekraczać 20. Artykuł kończył się następującymi słowami: Oby miarodajne władze uwzględniły ten zaprawdę nie utopijny wniosek i wyprzedziły w ten sposób raz przecie przodujące narody Zachodu”.

W dwa dni później wystosował Herr-

mann pismo do ówczesnego ministra handlu von Plenera, wyrażając życzenie rozmówienia się na poruszony temat i uzasadnienia jego racjonalności. Życzeniu temu stało się zadość. Już w kilka dni później dostał Herrman zaproszenie na konferencję do ówczesnego generalnego dyrektora poczty, u którego znalazł pełne zrozumienie.

Były jeszcze przeszkody do przewyciężenia, obawiano się np. że takie otwarte pisanie spowoduje wiele nieprzyjemności, skłoni do wypisywania ośszerszeń, wreszcie w dniu 25 września 1869 roku wyszło rozporządzenie o zaprowadzeniu karty korespondencyjnej. W następujących kilku latach poszły śladem Austrii wszystkie prawie cywilizowane kraje.

W Wiedniu utworzył się obecnie komitet, który zbiera fundusze celem wzniesienia wynalazcy karty korespondencyjnej pomnika.

Nowy rozkład jazdy

pociągów przyjeżdżających i odjeżdżających z dworców łódzkich.

Z dniem 15 maja obowiązuje następujący rozkład jazdy pociągów przyjeżdżających i odjeżdżających z dworców łódzkich:

DWORZEC FABRYCZNY.

Odjazd.

1.40	do Warszawy
7.50	„ Warszawy posp.
9.05	„ Kuluszek
9.30	„ Tarnobrzęga przez Galk.
10.35	„ Kuluszek
11.50	„ (Warszawy)
14.25	„ Warszawy
15.20	„
16.25	„ Częstochowy
18.05	„ Kuluszek
18.55	„ Warszawy (przyp.)
19.10	„ Skarżyska (Kamiennej)
20.10	„ Warszawy
23.45	„ Kuluszek

Przyjazd.

1.55	z Kuluszek
4.40	„ Warszawy
7.21	„ Kuluszek
8.15	„
9.35	„ Częstochowy
10.40	„ Warszawy
12.35	„ Kuluszek
13.25	„ Skarżyska (Kamiennej)
14.40	„ Warszawy
16.33	„ Warszawy
19.55	„ Tarnobrzęga
20.25	„ Kuluszek
22.15	„ Kuluszek
22.45	„ Warszawy (posp.)
23.20	„ Kuluszek

DWORZEC KALISKI.

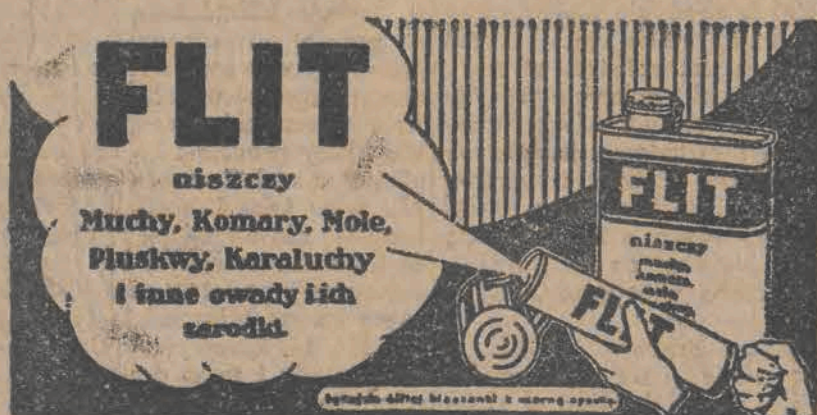
Odjazd.

2.01	do Ostrowa
3.14	„ Warszawy
6.41	„ Warszawy (posp.)
7.14	„

8.00	„ Poznań
8.10	„ Kuluszek
9.03	„ Kutna
12.57	„ Poznań
12.04	„ Berlina, Paryża (luks.)
13.15	„ Warszawy z Łodzi
13.47	„
14.10	„ Kutna
15.25	„ Lwowa przez Skarżysko
16.40	„ Sieradza (w święta)
18.35	„ Ostrowa
19.13	„ Warszawy (luks. w poniedz., środy i piątki)
19.38	„ Łowicza
20.15	„ Kutna (Gdańska)
20.35	„ Krakowa przez Rokiciny
21.58	„ Poznań
23.14	„ Berlina, Paryża (posp.)
23.58	„ Kutna

Przyjazd.

1.46	z Warszawy
2.59	„ Ostrowa
6.33	„ Paryża, Berlina (posp.)
6.38	„ Krakowa
6.59	„ Poznań
7.43	„ Łowicza
8.43	„ Kutna
8.53	„ Ostrowa
10.39	„ Warszawy
10.40	„ Lwowa
11.56	„ Warszawy (luks. pon. środ. piąt.)
12.44	„
13.32	„ Poznań
13.45	„ Kutna
18.05	„ Kuluszek
18.40	„ Poznań
19.05	„ Paryża, Berlina (luks.)
20.13	„ Kutna
21.43	„ Warszawy
22.05	„ Kutna
22.10	„ Sieradza (w sob. i św.)
23.06	„ Warszawy (posp.)

CASINO

Dziś i dni następnych!

Wielki dwugodzinny program!

1) **Ulubieniec publiczności**

WŁADYSŁAW LIN

wypowie: 1) Ćwiczenie ucznia p. t.: „Stworzenie Łodzi”. 2) Odczyt pana Ajwajzona.

2) **Niuta Bolska**

wojewódzka teatru „Nowości w Warszawie” odśpiewa:

- 1) „Boston” słowa Własta, muz. Lehara.
- 2) „Graj cyganie, słowa Tura, muz. Laszky.
- 3) „Pan nie to robi” słowa Salimy, muz. Hoffmana.

3) **Wacław Zdanowicz**

artysta teatru „Nowości” i „Qui pro Quo” w Warszawie odśpiewa:

- 1) „Dobry wieczór” muz. Haslera.
- 2) „Pisa krew co za nogi” muz. Boczkowskiego.
- 3) „Lalka szczęścia” słowa Tuja, muz. Haslera.

4) „Czy wolno zdradzać męża?” Sketch w wykonaniu **Zdanowicza i Bolskiej**

5) W PROGRAMIE KINEMATOGRAFICZNYM:

WYNAJĘTA ZONA

Pikantna i drastyczna historia poskromionej złośnicy, kobiety a la „garçon” która żyła z mężem w separacji — stoła i łoża. —

W rolach głównych: przepiękna i urocza **Virginia Valli**, bohater dramatu „Białe Noce” **Pat O'Malley**

Początek przedstawień kinematograficznych o godz. 6, występów o 8 i 10 wieczorem

Lecznica „SANITAS” lekarzy specjalistów i gabinet lekarsko-dentystyczny — Ceglinańska 29, tel. 44-51

Przyjmują nast. lekarze spec.

Dr. Engel	Dr. Laski
Dr. Frid	Dr. Sz. Małowist
Dr. Gersztajn	Dr. Morkowicz
Dr. Gutschmidt	Dr. Prybucki
Dr. Imich	Dr. H. Rakowski
Dr. Izygson	Dr. G. Rozenberg
Dr. Kacnelson	Dr. Rozenblattowa
Dr. S. Kantor	Dr. Szajerowicz
Dr. Lewinson	Dr. A. Sztajnberg
Dr. Lewinsonowa	Dr. I. Sztajnberg

Lekarze dentyści: Krenicka-Cypin Szacka.

Cukier Grinsztajn-Harkawi

Analizy moczu, krwi, płwocin i t. d.

LECZNICA

lekarzy specjalistów i gabinet denty — styczny przy Górnym Rynku.

Piotrkowska 294, tel. 22-89

przy przystanku tramw. pabjanickich) przyjmuje chorych w chorobach wszystkich specjalności od g. 10 rano do 6-ej po poł. Szczepienie ospy, analizy (mocz, krew, płwocin etc.) operacje opatrunki.

Porada 3 złote. Wizyty na mieście. Zabiegi i operacje od umowy. Kąpiele świetlne. Naświetlania lampą kwarcową. Roentgen. Zęby sztuczne, korony złote, platynowe i mosty.

W niedziele i święta do godz. 2 po poł.

Na dogodnych warunkach

Rowery!

angielskie i francuskie

marki „Louqsor” oraz części rowerowe

nabyć można w firmie

„DOBROPOL”, Piotrkowska 73

Warsztat reperacyjny oraz lakiernia

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tanio na wypłatę

obuwie Piotrkowska 37, w po-

dwórzu, 3-e wejście

Dr. med.

Lubicz

Ceglinańska 43

Tel. 41-32.

Choroby skórne, w

noryczno-moczopięciowe

Leczenie sztucz-

nym słońcem wy-

zynowem.

Przyjmuje od

g. 8 do 10 rano

od 5—8 w.

Lekarz - dentysta

F. Horowicz

przyjmuje w lecz-

nicy przy ul. Piotrkowskiej 294.

codziennie od godz.

2—7 wiecz.

*****

Ogłoszenia drobne

Rysunki. Odbiory

na światło i siłę

elektr. załatwiam

szybko. Zawadzka

8 m. 5 od 10 do 13

*****

Do wynajęcia

2 pokoje 2

frontowe

skromnie umeblowa

ne, Andrzeja 43

m. 13

19

Prenumerata

W Łodzi zł. 400 miesięcznie. — Zamiejscowa 5 zł.

miesięcznie. — Zagranica 7 złotych miesięcznie.

Odnoszenie do domów 40 groszy.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49.

Telefony redakcji 27-24, 36-43, 36-44

Telefon administracji 22-14

Ogłoszenia:

ZWYCZAJNE: 8 gr. za wiersz milimetryowy (na stronie 10 szpalt).

40 groszy za wiersz milimetryowy (na stronie 4 szpalt).

Zareczynowe i zaślubin. po

tekście 10 zł. Zamiejscowe o 50 proc. Zagr. o 100 proc. drożej. Za terminowy druk

ogłoszeń administ. nie odpowiada. Drobne 10 gr. Poszuk. pracy 5 gr. Najm. 50 gr.

Ogłoszenia kolorowe (minimalna wielkość ćwierć strony) 100 procent drożej